

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitsna pola 2

A) Naloge izbirnega tipa

B) Strukturirani eseji

Torek, 4. junij 2013 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Kandidat dobi dva konceptna lista, list za odgovore in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani, na list za odgovore in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitsna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite v izpitno polo z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom.

V delu A naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka nalog ima samo en pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V delu B nalogi pišite v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPO

1. Leto, ko W. Wundt ustanovi 1. psihološki laboratorij, štejemo za začetek psihologije kot znanosti. Katero leto je to?

- A 1789
- B 1879
- C 1897
- D 1978

2. Pri nekem eksperimentu so proučevali odnos med prisotnostjo obiskovalcev v sobi in količino popite tekočine pri bolniku. Ugotovili so, da bolniki, ki jih obiščejo svojci ali prijatelji, popijejo več tekočine kakor tisti, ki nimajo obiskov.

Kaj je bila v tem eksperimentu odvisna spremenljivka?

- A Bolniki, ki so jih obiskali svojci ali prijatelji.
 - B Bolniki, ki jih niso obiskali svojci ali prijatelji.
 - C Količina popite tekočine pri bolniku.
 - D Prisotnost obiskovalcev v bolniški sobi.
3. Petletni fantek opazi, da v istih okoliščinah mama izraža strah, oče in starejši brat pa ne. S katero obliko učenja se je fantek v tem primeru naučil, da moški ne kažejo strahu?
- A S klasičnim pogojevanjem.
 - B Z instrumentalnim pogojevanjem.
 - C Z modelnim učenjem.
 - D Z besednim učenjem.
4. Meta največ denarja porabi za zabave in izlete, saj želi čim več časa preživeti v druženju s prijatelji. Ksenija pa svoj denar raje nameni novim zanimivim knjigam iz ekologije, ki jo posebno zanima.

Katere potrebe po Maslowu zadovoljujeta Meta in Ksenija?

- A Meta spoznavne (kognitivne) potrebe, Ksenija potrebe po spoštovanju.
- B Meta potrebe po spoštovanju, Ksenija spoznavne (kognitivne) potrebe.
- C Meta spoznavne (kognitivne) potrebe, Ksenija potrebe po ljubezni in pripadnosti.
- D Meta potrebe po pripadnosti in ljubezni, Ksenija spoznavne (kognitivne) potrebe.

5. Dijakinja, ki je neuspešna v šoli, vso svojo energijo in čas vлага v pripravo na lepotno tekmovanje. Kateri obrambni mehanizem ponazarja opis?
- A Negacijo.
 - B Kompenzacijo.
 - C Racionalizacijo.
 - D Identifikacijo.
6. Dražljaji so energetski procesi, ki prenašajo informacije iz zunanjega in notranjega okolja. Katera vrsta dražljajev omogoča nastanek občutka vonja?
- A Mehanski dražljaji.
 - B Svetlobni dražljaji.
 - C Toplotni dražljaji.
 - D Kemični dražljaji.
7. Pri pisanju strukturiranih esejev pri psihologiji morate priklicati informacijo iz _____ v _____ spomin.
- A Iz dolgotrajnega v kratkotrajni spomin.
 - B Iz dolgotrajnega v trenutni spomin.
 - C Iz kratkotrajnega v dolgotrajni spomin.
 - D Iz kratkotrajnega v trenutni spomin.
8. Mišljenje, pri katerem kombiniramo dejstva ne glede na stvarnost pod vplivom osebnih potreb, želja in čustev, je:
- A Domišljjsko mišljenje.
 - B Deduktivno mišljenje.
 - C Konvergentno mišljenje.
 - D Divergentno mišljenje.
9. Kaj je značilno za napako halo učinka v socialnem zaznavanju?
- A Da se prehitro in nekritično zaljubimo v neko simpatično osebo.
 - B Da osebi, ki nam je simpatična, pripišemo še druge pozitivne lastnosti.
 - C Da osebo ocenujemo na podlagi prvega vtisa, ki ga ne spremojamo.
 - D Da na podlagi ene informacije presojamo osebo kot celoto.

10. Zanimanje za šolske predmete in prepričanje o tem, koliko je nekdo zmožen pridobiti dobre ocene v šoli in koliko je zadovoljen s svojim šolskim delom, predstavlja eno od področij samopodobe. Katero?
- A Telesno samopodobo.
 - B Šolsko (akademsko) samopodobo.
 - C Medosebno (socialno) samopodobo.
 - D Čustveno samopodobo.
11. Po mnenju vedenjskih psihologov je odziv posameznika na neki stresni dogodek odvisen predvsem od
- A tega, kakšne prirojene sposobnosti za spopadanje s stresom imamo.
 - B tega, kako smo se v preteklosti naučili odzivati na stresne dogodke.
 - C tega, kakšne vrednote in ambicije imamo glede premagovanja stresa.
 - D tega, kako si stresni dogodek razlagamo.
12. Kaj je socializacija?
- A Proces razvijanja posameznikovih zmogljivosti zaradi vplivov zorenja.
 - B Proces uveljavljanja svoje volje v širši družbeni skupnosti.
 - C Proces razvijanja nagonskih in psihosocialnih potreb posameznika.
 - D Proces prilagajanja posameznika zahtevam in pričakovanjem družbe.
13. Navijači gostujoče nogometne ekipe, ki je izgubila tekmo, so poskušali izzvati pretep z navijači domače ekipe in z varnostniki na tekmi. Zaradi dobre organizacije tekme jim to ni uspelo, a pred odhodom iz mesta so prevrnili nekaj smetnjakov ter poškodovali nekaj avtomobilov in prometnih znakov.
- Katera teorija o izvoru agresivnega vedenja **najbolje** razлага njihovo vedenje?
- A Teorija o prirojeni agresivnosti.
 - B Teorija o naučeni agresivnosti.
 - C Frustracijska teorija agresivnosti.
 - D Teorija o osebnostno pogojeni agresivnosti.
14. Želja po zabavi, ugodju, spanju, plesu, uživanju v dobri hrani in pijači kaže na prevladovanje neke skupine vrednot pri posamezniku.
- Za katero skupino vrednot (po Musku) gre?
- A Hedonske vrednote.
 - B Potenčne vrednote.
 - C Moralne vrednote.
 - D Izpolnitvene vrednote.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. naloga

Razvoj osebnosti od spočetja do konca življenja delimo na predrojstveno obdobje, otroštvo, mladostništvo in odraslost. Poimenujte in opišite vsaj tri področja, na katerih se ljudje razvijamo. Primerjajte razvojni obdobji mladostništva in odraslosti na treh opisanih področjih razvoja. Presodite, kateri so pomembni dejavniki socializacije, ki omogočajo (ali zavirajo) uspešen prehod iz mladostništva v odraslost, in utemeljite njihovo vlogo.

2. naloga

V psihologiji je uveljavljeno razlikovanje med temeljnimi (osnovnimi) in kompleksnimi (sestavljenimi) čustvi. Opredelite pojem čustva ter navedite tri temeljna in tri kompleksna čustva. Pojasnite, kaj je značilno za temeljna čustva. Za eno od temeljnih čustev opišite situacijo, v kateri ga doživlja otrok, in situacijo, v kateri ga doživlja mladostnik. Presodite in pojasnite vplive družine na razvoj čustev.

3. naloga

Stališča močno vplivajo na naše vedenje. Vključujejo tri komponente. Poimenujte in opredelite jih. Posamezno komponento ponazorite z dvema primeroma, iz katerih je razvidno učenčev pozitivno stališče do znanja. Presodite, na kakšne načine lahko vrstniki pozitivno in na kakšne načine negativno vplivajo na razvoj omenjenega stališča.

4. naloga

Ena izmed teorij inteligentnosti je Thurstonova teorija primarnih umskih sposobnosti. Opišite jo in poimenujte vsaj pet faktorjev inteligentnosti, ki jih navaja teorija. Izberite dva od naštetih faktorjev inteligentnosti. Vsakega od njiju opišite in sestavite nalogu (vprašanje), s katero bi lahko pri testu inteligentnosti merili razvitost tega faktorja pri posamezniku. Presodite, v kakšne namene psihologi najpogosteje merijo inteligentnost posameznikov s testi, in pojasnite, zakaj moramo biti pri razlagi testnih izidov previdni.

Prazna stran